

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Utenriksministeren

Torstein Dahle
Ships to Gaza Norway
Postboks 9023 Grønland
0133 Oslo

Oslo, 6. september 2012

Kjære Torstein Dahle,

Takk for ditt brev av 29. juni 2012.

Du stiller to hovedspørsmål: 1) hva Norge gjør for å få blokaden av Gaza opphevet og 2) om blokaden er folkerettsstridig.

Oppheving av blokaden

Jeg deler din vurdering av at situasjonen i Gaza er vanskelig. Selv om det ble gjort noen lettelser i blokaden i 2010, er det fortsatt mange israelske restriksjoner som gjenstår, ikke minst når det gjelder eksport av varer fra Gaza og fri bevegelse for personer. Det er for tiden ingen humanitær nød i Gaza. Det kommer varer inn til Gaza som er tilstrekkelig til å dekke befolkningens basale behov. Men det mangler varer for å få til mer normal økonomisk utvikling. Følgelig har den israelske blokaden og måten den håndteres på liten eller ingen støtte i det internasjonale samfunn.

At det fortsatt planlegges konvoier mot Gaza, er et uttrykk for en utbredt frustrasjon internasjonalt knyttet til det israelske stengingsregimet rundt Gaza. Jeg har forståelse for denne frustrasjonen. Samtidig vil jeg påpeke at norske myndigheter fraråder å forsøke bryte den israelske marineblokaden, noe som er forbundet med stor fare.

Problemene i Gaza er resultat av den politiske konflikten mellom Israel og palestinerne, der Hamas i dag har kontrollen i Gaza. Motsetningene forsterkes av sikkerhetssituasjonen for de sivile - både for israelerne i grenseområdene rundt Gaza som lever i frykt for raketangrep og for folk i Gaza som lever i frykt for israelske represalier. Spenningene internt på palestinsk side spiller også en viktig rolle. Dette er spørsmål som må løses av partene. Gjennom Norges AHLC-formannskap og vår bilaterale kontakt med Israel og palestinerne bidrar Norge med det vi kan i denne prosessen.

Gjennom vårt formannskap i Giverlandsgruppen (AHLG) jobber vi for en normalisering av økonomiske relasjoner, slik at Gaza kan gjenoppbygges og økonomisk aktivitet gjenopptas. Jeg har ved gjentatte anledninger gjort det klart overfor israelske myndigheter at blokaden ikke tjener Israels interesser. Blokaden undergraver Den palestinske selvstyremyndigheten (PA) og moderate krefter på palestinsk side og den har heller ikke bidratt til økt israelsk sikkerhet. Det er Gazas sivilbefolkning som til syvende og sist må betale prisen for denne politikken. For befolkningen er det liten tvil om at livssituasjonen oppleves som kritisk, selv om matvaretilførselen er slik at vi ikke har å gjøre med en humanitær krise i regulær forstand.

Det er likevel riktig å påpeke at området er sårbart da det er avhengig av drivstoff, vann og forbruksvarer (som for eksempel livsviktige medisiner) utenfra.

Det viktigste formålet til giverlandsgruppen for Det palestinske området, som Norge leder, er å bidra til palestinsk statsbygging. Vi anser det som avgjørende for slik statsbygging at de økonomiske forbindelsene til Gaza normaliseres. Norge samarbeider tett med Kwartetten og andre relevante aktører i oppfølgingen av den israelske beslutningen fra 2010 om betydelig lettelse av blokaden. Gjennom samarbeid med FN har vi oppnådd lettelse i blokaden, blant annet større innførsel av bygningsmaterieil til Gaza. Vi fortsetter å stille krav om at lettelsene må gjelde eksport ut av Gaza og normalisering av personelltrafikk til og fra Gaza fra Israel og Egypt. Internasjonalt solidaritetsarbeid og den oppmerksomhet dere og andre frivillige organisasjoner bidrar med bidrar positivt til det samme.

Folkeretten

I brevet oppfordrer du til at regjeringen revurderer sin posisjon i spørsmålet om hvorvidt blokaden er folkerettsstridig, under henvisning til en oppfatning om at regjeringen har konkludert med at Israels blokade ikke er i strid med folkeretten. Departementet antar denne oppfatningen bygger på fremstillingen i artikler i bl.a. Klassekampen 1. juli 2011. Allerede den gang ble det imidlertid gjort oppmerksom på at denne fremstillingen ikke var korrekt, og jeg gjorde mer omfattende rede for regjeringens syn i en kronikk i samme avis 9. juli 2011.

Som også presisert i denne kronikken, vil departementet understreke følgende:

Regjeringen har aldri gitt og vil heller ikke gi noen folkerettslig "klarering" av den israelske sjøblokaden utenfor Gaza. Den norske holdningen er at blokaden er uakseptabel. Vi har gjentatte ganger fremholdt at det israelske stengningsregimet for Gaza må oppheves, og at noen lettelse alene ikke er nok. Denne holdningen bygger også på folkerettslige vurderinger. Dersom Israel blir utsatt for raketangrep fra Gaza rettet mot israelske befolkningssentra, vil Israel med grunnlag i den alminnelige rett til selvforsvar, som er anerkjent i folkeretten, kunne ha grunnlag for å iverksette visse nødvendige og forholdsmessige tiltak for å hindre tilførsel av våpen og andre angrepsmidler til Gaza. Dette blir også understreket i rapporten fra FNs

generalsekretærs undersøkelsespanel for Gaza-flotiljen fra september 2011, som på dette grunnlag bl.a. konkluderer med at selve sjøblokaden, vurdert som et separat tiltak fra stengningstiltakene på land, isolert sett ikke var i strid med folkeretten.

Behovet for å hindre ulovlig smugling av våpen og ammunisjon til Gaza er også bekreftet av FNs sikkerhetsråd. Det er imidlertid ikke likegyldig hvordan eller hvor kontroll- eller tvangstiltak, der slike skulle være nødvendige, faktisk utøves. Tiltak som i realiteten vil kunne utgjøre en kollektiv avstraffelse av befolkningen, vil under enhver omstendighet være i strid med folkeretten. Det samme vil tiltak der formålet skulle være å nekte befolkningen tilgang til livsnødvendige varer, eller påføre den uforholdsmessige skadevirkninger.

Situasjonen i Gaza i dag er fremdeles vanskelig. For befolkningen er det ingen tvil om at livssituasjonen oppleves som kritisk, selv om matvaretilførselen er slik at vi ikke har å gjøre med en humanitær krise i regulær forstand. FN-organisasjoner i området rapporterer om høy arbeidsløshet og utbredt fattigdom. Dagens relativt høye økonomiske vekst i Gaza skyldes i hovedsak at det har vært økt aktivitet i bygg- og anleggssektoren som følge av lettelse i innførselen av innsatsvarer, men industriell produksjon følger ikke etter. En annen kilde til alvorlig bekymring er at de sterke begrensningene på bevegelsesfriheten for folk i Gaza ikke er vesentlig endret. Det israelske stengningsregimet gjør det blant annet vanskelig og til tider umulig for syke og sårede å reise ut av området for livsviktig legehjelp. Slike sider ved stengningsregimet er etter vårt syn klart uforholdsmessige, og dermed i strid med folkeretten.

Med vennlig hilsen,

Jonas Gahr Støre